

0:05

Een heel goede avond.

Vandaag ziet u het tweede en laatste deel in de reeks, de taal is gans het volk.

Laten we het vorique keer over Brussel al splijtzwam in de communité de strijd dan concentreren ons vandaag op Leuven.

Daar bleef tot 1968 en soort vaan franstalige en klaver op vlaams grondgelied bestaan de universite catholique de louvain.

De verbazing van de universiteit groeide in de jaren zestig uit tot een nieuw strijdpunt voor de vlaamse beweging.

Vlaamse studenten kwamem gerelgeld de straat op om hun **ijs walen** buiten kracht bij te zetten.

En 1968 komem tot een splitsing van de KU Leuven en de museale.

Maar het verhaal van Leuven vlaams had een keerzijde Leuven Francais

En vanavond laten we de franstalige boegbeelden van toe naan het word over het gekrakeel hun strategie en hun geheime agendas.

Het verdriet om het verlies van leuven zit nog altijd deep.

Onder meer bij Monseigneur [naam], hij was in de beslissenende jaren de machtigste man van de universiteit en een aartvijand van de overheveling.

Hij praat vor het eerst in 40 jaar met een vlaams journalist in de historie van de slag om Leuven.

1:25 Monseigneur [naam]

Het meest traumatiserende voor mij dat mag ik wel zeggen, was toen ik op een dag de mis ging lezen in de Blijde Inkomststraat.

Ik liep ernaartoe door het park en ik zag op een bank niet langer Walen buiten, maarWalen [heraus = Frans].

Ik dacht: dat heb ik nog gehoord. Juden [heraus = Frans]...

Daar hou ik niet van.

Leuven Vlaams – Walen Buiten

Ik zeg het u eerlijk, ik wou toen zelfs niet meer tanken in Vlaanderen.

Belachelijk, maar waar.

Ik wachtte tot ik de taalgrens was overgestoken.

Straks heb je nog een Vlaamse identiteitskaart nodig, of nemen ze bloed af om te zien of je de taalgrens over mag.

Autonome Vlaamse Universiteit Leuven

2:23 Nieuw Professor, Michel Woitrin oud-adm gen UCL

Ik voelde me beledigd, vooral omdat collega-academici, wereldburgers, ons vroegen om, uit respect voor de eigen bodem, de stad te verlaten waar we al eeuwen waren.

2:41 Nieuw, Francois Martou voorzitter Mouvement Ouvrier Chretien

Waalse ratten, rol uw matten, vond ik schokkender. Etnischer. Omdat jullie Walen zijn, moeten jullie hier weg.

Je kunt dat achteraf beschouwd, een etnische zuivering noemen.

3:01 De slag om Leuven

Mars op Brus

In het begin van de jaren 60 komt de vlaamse beweging in een stroomversnelling. Aan de marsen op Brussel neem het elke s tienduizenden vlamingen deel.

De betogers eisen de definitieve vastlegging van de taalgrens en een taal statuut voor 6 randgemeenten rond Brussel.

Na de vlaamse betogingen in de hoofdstad curt de regering de vijvers vaak een reeks taal dat de goed.

We zijn tot een akkoord gekomen.

De streektaal het nederlands geld nu in vlaanderen bijna overal.

Bijna overal want er blijft natuurlijk het eiland van franstalig hoger onderwijs in de vlaamse stad leuven de universite catholique de louvain.

3:45 [Muzik]

Ook de franstalige scholen in en rond leuven zoals de sacre-coeur blijven bestaan.

De kinderen van de leuvense franskiljonse bourgeoisie en de franstalige professoren knoop en er samenscholen.

Dat zet kwaad bloed bij vlaamse studenten in de straten van leuven weerklinken de eerste kreten waren buiten.

4:10 [franse]

Ik was in de grote bibliotheek. En op dat moment stonden een vijftigtal Vlaamse studenten op het Ladeuzeplein te schreeuwen: Walen buiten. Ik dacht: wat is dat? Meer niet. Een paar Franstalige professoren hadden het ook gehoord. We zijn naar monseigneur Van Waeyenbergh gegaan en hebben gezegd: Monseigneur, als u dat laat gebeuren... en hij is kwaad geworden en heeft ons uit z'n bureau gegooid.

4:44 Monseigneur Van Waeyenbergh zal de slag om Leuven niet meer meemaken.

Leugens en die stoel samenstelling die de geschiedenis van ons land heeft 9 maand en get zo'n misdaad zijn ik heb dat al publiek gezegd moet men dat aanbranden om een zekere voordeel te bekomen dat geen probleem zou zijn en dan misschien en leefbaarheid order.

Enkele jaren later wordt de aarde nee's [naam] benoemd tot projector van de franstalige afdeling. Koppig en fel zal hij het voortouw nemen in de strijd tegen Leuven vlaams.

5:18 [Naam] de voorzitter van de [franse] heeft maar zo goed gekend en bewonderd hem nog altijd. [franse] Ik bewaar een dierbare herinnering aan monseigneur Massaux, omdat hij buitengewoon openhartig, autoritair, menselijk en slim is. Ardenners zijn, naar eigen zeggen, trots, sterk en trouw. Monseigneur Massaux heeft die eigenschappen zeker. Maar ze zeggen dat ze ook vals en geslepen zijn.

5:56 Nieuw

Ik bon trots, sterk en trouw, maar gesplepen of vals? Als er iets is wat ik verafschuw, dan is get liegen. Ze kunnen zeel van me zeggen, maar niet dat ik lieg. De waarheid maakt ons vrij, zegt het evangelie van Johannes. Dat is de leus onder mijn blazoen van prelaat. En daar ik nooit van afwijken.

6:25 Nieuw

Hij was geen man van grote dialoog ook niet he grote overtuiging zeker een vurig persoon maar om zo een delicaat probleem op te lossen waren dat niet de meest geschikte eigenschap maar.

Masseaux vindt de leuvense kwestie geen delicaat probleem in zijn priester logica is de overheveling een zonde tegen de heilige geest.

6:50 [franse]

Voor mij is het besluit tot overheveling in evangelische woorden een zonde tegen de Geest. We hadden een katholieke universiteit die uniek was in de hele wereld, waar professoren en studenten samen... we hadden toen zo'n 30,000 studenten en een groot professorenkorps. En zulke professoren maak je niet zomaar. Die deden samen aan onderzoek en onderwijs, en als je toegepast onderzoek bezig bent, heeft de taal nauwelijks belang. De scheiding heeft aan de katholieke intelligentsia van België, en ik zou zelfs zeggen aan de christelijk intelligentsia van de hele wereld, een slag toegebracht.

7:37 Nieuw

Een zonde tegen de geest omdat voor christenen de Heilige Geest liefde is, en men trad die liefde met voeten. Voor het eerst in de geschiedenis zette een katholieke universiteit een andere aan de deur. Christenen onder elkaar. Onder christenen doe je dat niet. Ik zou nooit iemand uitstoten omdat hij mijn taal niet spreekt.

7:48 Nieuw

De basis moet zijn rechtvaardigheid en dat is het eerste al goed kunnen gerealiseerd worden en er was daar een vorm van niet gepaste niet adequate inbouw van een ct van hoger onderwijs in een culturele gemeenschap van een andere soort. Tenzij zich assimileert. Tenzij u zich inbouwt. Wat ze niet gedaan hebben.

8:37

[franse...] was in de jaren zestig administrateur-generaal van wat toen Leuven frans hete, misschien tegen wil en dank god hij als een prominente vertegenwoordiger op van wat hij zelf nu een franstalige toon noemt.

8:50 [franse]

Het was een taalkundig en ook een beetje een sociaal getto. De Franstaligen waren over het algemeen iets rijker. Het was dus een sociaal en economisch milieu dat grondig verschilde van het Vlaamse. Neem nu Gaston Eyskens, de latere premier, een man van formaat, een staatsman, de begrip had voor de zorgen van de UCL. Die was in Leuven in sociaal opzicht niet de gelijke van die rijke bourgeois professoren.

9:32 Interview

Er bestaat een Franstalige kaste naast de Vlamingen.

En stoort u dat?

Dat stoort ons, als die Franstaligen niet willen integreren. Niet met ons willen samenleven in deze Vlaanse gemeenschap.

Die aparte kaste zijn we aan het bestrijden.

Die willen jullie buitenzetten.

Ja.

We hebben er genoeg van.

10:00 Nieuw

Een Waal in Leuven, geeft dat problemen?

Nee, geen grote problemen.

We leven allemaal samen in één Franstalige gemeenschap. Dat is helemaal geen problemen.

Je voelt je echt thuis in Leuven?

Ja. We zijn hier te gast, maar binnen onze gemeenschap voelen we ons thuis.

10:28 Nieuw.

We zien elkaar nooit.

Dat is toch jullie schuld?

Nee, hoezo?

Het feit dat jullie geen Franstaligen ontmoeten.

Helemaal niet. Zij hebben hun cafés, hun faculteitsgebouwen, wij de onze.

Dat lijkt toch absurd?

We hebben geen contact.

Geen enkel?

Geen enkel contact.

10:51 Nieuw

We praatten Vlaams met leveranciers, maar er was geen echte integratie in de lokale Vlaamse gemeenschap. We spraken wel wat Nederlands, wat dialect misschien, maar echte integratie, een culturele ontmoetingsplaats, is er nooit gekomen.

11:13 Nieuw

Een belangrijke franstalige betoging in Leuven in de vroege jaren 60 de Franstalige staan op de bres voor de eenheid van de Leuvense alma mater. Hun professoren en assistenten richten capsule op een intellectuele stoottroepen van extreme radicale.

11:35 Nieuw [franse]

Acapsul was een kleine groep, maar dat waren de beste professoren in de rechten, de wetenschappen, de economie... Een mooie selectie, uit wetenschappelijk oogpunt.

11:49 Nieuw

Het zijn professoren die in Leuven zitten en denken dat ze daar voor eeuwig en altijd zijn. De universiteit is opgericht in 1425, het is Gods wil dat we hier zijn, de kerk heeft ons deze universele opdracht gegeven...

[[Overhang zet elkaar of gedeeltelijke verwijdering en leugen en hun gesprek en wapen inderdaad beide sterrenstelsels ik herhaal voor bij de kaas dancers zout in gesprek zijn over zijf.]]

Het nederlands is voor hen zelfs geen wetenschappelijke taal.

12:38 Nieuw

Ze aanvaardden geen enkele Vlaamse eis, en ze waren toch echt wel wat te zelfverzekerd, in het bijzonder toen ze nogal lichtzinnig aanvoerden dat het Nederlands geen wetenschappelijke taal was. Frans was zoveel beter.

13:02 Nieuw

Voor veer vlamingen wordt de knop 30 jaar teruggedraaid naar de periode dat kardinaal [franse] zij een vlaamse universiteit is door het gebruik van het nederlands inferieur aan een franstalig het universiteit. Aboluut [?] stelt de vrijheid van het individu tegenover het vlaamse instinct van de volksgemeenschap onder meer in haar beruchte liegen blue.

13:23 Nieuw

De Vlaamse strijd moest het van het criterium grondgebied hebben. De Franstaligen stelden daar de persoonlijke vrijheid tegenover. Men zat niet op dezelfde golflengte.

13:36 Nieuw

Een totaal andere golflengte dat blijkt in het heetst van de strijd voor Leuven Vlaams ook uit een discussie tussen volksunie voorman coppeters en Franstalige studenten.

13:47 Nieuw

Je moet toch erkennen dat een Franstalige universiteit in Vlaanderen een ongelukkige situatie is. U past het territorialiteitsbeginsel toe.

Nee.

Dat is een politiek uit het verleden.

Dat is niet het territorialiteitsbeginsel. Maar het is een nationale culturele plicht om het voortbestaan van je volk na te streven.

Dat is niet hetzelfde.

14:20 Nieuw

Midden in de jaren 60 broek de vlaamse beweging op om massaal te strijden voor Leuven vlaams. In Antwerpen betogen tienduizenden mensen.

14:33 Nieuw

Het is nodig ook van de vlaamse beweging gebeurt dat een dergelijke eendracht kon worden gerealiseerd en alle straker en alles tante en alle leeftijden het vlaanse volk.

Nieuw

De eensgezindheid groeit nog als de vlamingen aanstoot nemen aan wat zij aanvoelen als een regelrechte provocatie van de franstalige.

Met franstalige studentenblad Le Ergot klinkt misschien wat raar de inplanting van Leuven frans aan [franse].

De reactie van de vlaamse pers en de vlaamse publieke opinie is extreem fel de standaard blokletter "Moord op Vlaams-Brabant."

15:17 [Franse]

Die kwestie van die driehoek is een misverstand dat enorm opgeklopt werd door de media. Ik kom er niet goed uit. Maar kan daarmee leven. Want als je het met de nodige afstand bekijkt, is het een mooie Vlaamse mediastrijd en een kleine Waalse mislukking.

De driehoek waar Mr Woitrin het over had, en die ik hier even teken, veronderstelt een Franstalige vestiging in Leuven, in Brussel, meer bepaald in Woluwe, en hier dus. Noodzakelijkerwijs... zal de stadsuittbreiding die daar onvermijdelijk op zal volgen, in deze richting verlopen. Dat betekent dat een groot deel van Vlaams-Brabant verbrusseld wordt, verfranst wordt.

16:29 [Michel franse] ontkent nu bij hoog en bij laag dat hij met zijn interview anti-vlaamse bedoelingen had.

16:37 [Franse]

Dat woord Groot-Brussel viel slecht. Het was een kwestie van ruimtelijke ordening. Ik had dus moeten zeggen: Wees niet bang om naar Wallonië te gaan, je zult er de aantrekkingskracht van de Europese grootstad voelen.

16:55 Nieuw

Ja daar kan ik alleen dit ook zeggen hij zat tand beter gezegd hebbende. Kort na die in duidelijke niet te miskennen omdat hij het sorry beroete zal misschien iets van de revolve tarwe kunnen uit terug plaat. Hij was toch handig genoeg hij had het ook doorzicht genoeg dan had hij dat duidelijker moeten doen. Ik heb dat toen niet gehoord je boodschap de tegen de letterlijk niet goed.

17:17 Nieuw

Hoe dan ook de woorden [naam] doen het conflict rond Leuven snel escaleren. Betoog en de vlaamse studenten worden het slachtoffer van brute rijkswacht geweld. De toon wordt almaar bitsiger van beide kanten en zeker aan franstalige zijde.

Ik had sur voorman professor [naam] zegt dat de overheveling getuigt van totalitair en mythologisch vlaams-nationalisme en van xenofobie. Een paar maanden later barst de bom.

17:52 [lied]

Minheer de Kardinaal, U bent zo hoog gezeten, U schijnt alleen te weten hoe alles eigenlijk moet. U hebt gezag en macht, zo uit zichzelf verantwoord, dat aan geen wet beantwoordt, tenzij dat U het doet. En gaan wij niet akkoord,

dan stuurt U politie desnoods zelfs met munitie tot alles is verstomd. Maar beste kardinaal, U bent misschien vergaten dat volgens de profeten Uw laatste oordeel komt.

18:31 Nieuw

De belgische bisschoppen puliceerde op 13 mei 1966 een beruchte man de mens over de eeuwige eenheid van de Leuvense universiteit en verordening noemen ze die autoritaire tall wordt in 66 niet meer aanvaard en de eerste revolte van de vlaamse studenten breekt los.

Op het vlaams nationaal zangfeest wordt de de leuvense studenten als helden onthald.

Aanwezigheid te Leuven. Alle franstalige universiteit is een bestendige bedreiging ooit behoud van het nederlandstalig pakte van vlaams-Brabant. Daarom en precies daarom als ouder de vlamingen dat besslissing de power kiezen pestkoppen over Leuven dit.

19:55 Nieuw

[???...] zijn er worden stuk bij ingeboet en op termijn is dat noemen we de zaken weer zoals de huidige bis koppel ook erkennen hier op zijn plaats maar ze hebben het verkeerd ingeschat en te zijn toch wat autocratisch vooral de toon van het man de mens zoals het genoemd werd heeft ze de weerstand in vlaanderen toch zeer scherp gemaakt.

20:14 Nieuw

Toch is er op dat moment een compromis voorstel van vlaamse en franstalige studenten en onderzoekers.

20:20 [Franse]

Die gematigde tekst zei eigenlijk: Als de nodige middelen er zijn, vragen de Waalse ondertekenaars om de universiteit naar Wallonië over te hevelen. Maar de Vlamingen erkennen dat, als die middelen er niet zijn, ze beter in Leuven kan blijven.

20:41 Nieuw

Maar Kardinaal Suenens groot kanselier van de alma mater en zijn bissschoppen blijven door voor elk compromis. Als klap op de vuurpijl gister een bitter conflict tussen de kerkvorst met de aristocratische allures en de

vurige priester [naam Masseaux] omdat die niet betrokken werd bij het mondement.

20:57 [Franse]

Ik bien niet geraadpleegd. Ik heb niets gedaan. Nooit. Dat verzeker ik u. Ik heb het gehoord in de Naamsestraat. Ik was op weg van bij mij thuis en ik kwam professor Neerinck tegen. Hij zei: Hebt u de brief van de bisschoppen gezien? Nee. Ik ging naar m'n bureau en daar lag hij. Hij is voor mij altijd een raadselachtig man gebleven. De enige zin in mijn boek die ik heb moeten schrappen omdat hij was brutaal klonk, was: Net zoals Anderlecht is hij beter op verplaatsing. Hij was altijd weg. Naar de VS, de charismatische beweging... maar in zijn bisdom deed hij niets.

21:48 Nieuw

Een keer sprak [naam] met Suenens in rome.

Franse

We hebben twintig minuten in de tuin van het Belgisch College gelopen. Vraag me niet wat hij me gezegd heeft, ik weet het niet. Het waren heel banale dingen. Ik heb één zin onthouden en die heeft me diep gekwetst: Zoek een oplossing. Wat die ook is, ik ga bij voorbaat akkoord.

Voor Leuven?

Ja. We praatten over Leuven. En dat voor een grootkanselier. Nog iemand die zijn handen niet wilde vuilmaken. Zoek een oplossing. Ik ga er bij voorbaat mee akkoord. Ik ben weggegaan.

22:32 Nieuw

En een oplossing is dringend nodig want durven raakte overbevolkt bij inschrijvingen en het uitdelen van de programma boken wordt een chaos elk jaar groter. Monseigneur [naam] is nu voor een speiding buiten Leuven. In Leuven zelf jullie de top van het wetenschappelijk onderzoek behouden.

Franse

Op dat moment was dat geen probleem. Vooral omdat bij onderzoek de taal geen rol meer speelt. Maar we bleven één universiteit en we bleven in Leuven. We zouden de grootste katholieke universiteit worden.

23:06 Nieuw franse

Dan konden we onderhandelen over universitaire instellingen in Namen, in Louvain-la-Neuve, Charleroi, Brussel... allemaal behorend tot één federale katholieke universiteit van Leuven.

23:24 Nieuw

Over een grote campus voor een waalse universiteit ten zuiden van Brussel wordt in '67 koortsachtig onderhandeld door [naam Michel] wordt gaan zelf in het grootste geheim.

23:37 Franse

Ik had een onmogelijke taak. Ik moest tot in '68 de indruk wekken dat ik nee zei tegen Walen buiten en ondertussen plande in de VS in het geheim een nieuwe stad. In juli '67 heb ik, met 'n joodse stedenbouwkundige architect uit Wenen die begreep wat ik wou, een project uitgewerkt voor een universiteitsstad die ontworpen was voor en door de universiteit. Allemaal in het geheim.

24:10 Nieuw

Ondanks de gespannen toestand in Leuven, willen ook franstalige studenten blijven onderhandelen.

24:20 Franse

Deze situatie moet opgelost worden aan een onderhandelingstafel.

In elk geval zijn molotovcocktails geen goede manier om een politiek standpunt voor te bereiden in een democratische geest.

Telkens als we vroegen om te praten over onderwijsmethoden, democratisering van het onderwijs, wetenschappelijk onderzoek, zeiden ze: Goed, op voorwaarde dat jullie vertrekken. Zo kun je niet onderhandelen.

24:54 Muziek

De franstalige studentenbeweging die erg folkloristisch blijft gaat de politieke confrontatie uit de weg. Terwijl in Leuven 4000 vlaamse studenten "Walen buiten" scanderen vertrekken even veel franstalige studenten naar CPU en onmogelijk gat in de luikse condroz. Symbolisch stikte ze daar een nieuwe universiteit.

25:21 Franse

Dat was om met de hele toestand de draak te steken.

Ze zijn teruggekeerd en hebben een eredoctoraat toegekend aan Monseigneur Dereymaeker en aan mij. Dat was een goede studentengrap om te vermijden dat het tot geweld kwam. Ze zijn me eens komen opzoeken en ik heb gezegd: Blijf kalm. Ga niet met ze op de vuist. Dat is nergens goed voor. En ze zijn kalm gebleven.

25:55 Nieuw

Intussen roepen steeds meer vlaamse meer vlaamse studenten al maar luider revolutie en "Bourgeois buiten" het linkse radicalisme beleefd hoogdagen. Leuven Vlaams en zeker waren buiten zijn te eng nationalistisch.

26:09 Franse

Het gaat over de macht van de burgerij. En Walen buiten is niet de slogan van de Vlaamse studenten. Onze slogan is Bourgeois buiten. We zijn voor een universiteit voor het Waalse volk in Wallonië, en een universiteit voor het Vlaamse volk in Vlaanderen.

26:41 Nieuw

26:38 Paul Goossens, studentenleider

Constatieven benadering is de afbraak van de autoriteit van de [Bourgeois Universite].

26:50

En studenten aan de universiteit wordt wel met over mic opgeleid en heeft mijn de bedoeling om ons tot zeer bekwame technocraten te maken.

Mensen die perfect weten en [naam] zeer technisch op de hoogte zijn maar niet inzien welke maatschappelijke consequenties zijn van de [naam] ze laten geluid hoeft.

27:13

En degenen die niet weten dat de geneeskunde op een zoals een sociale beroep is de economen niet weten dat hij een kapitalistische economie waar het imperialisme bij een woord dat hij de tand perfectioneren [???],

Dat heeft gevolgen op een politieke om het parlementaire flank dat brengt de ganse demotratie in gevaar en verlaagt veel deze wereld op een platte materialisme,

27:37

Materialisme dat men kan samenvatten met zoveel mogelijk te consumeren en om alle mogelijke in terreinen tot in de cultuur doen.

En moet en zeer perfecte technische kennis hebben maar u moet u weten wat dat

te maken heeft met kunnen spuiten

te maken heeft met [???

te maken heeft met de maatschappij.

Is dat mogelijk in de 20e eeuw met een dergelijke passeren specialisatie?

Indien dit niet mogelijk is dan gaan we leven wegen naar dictaturen.

Paul Goossens, voltooid

28:05 Nieuw

Terwijl de Vlaamse studenten leiders de distatuur al tien dagen, zitten de bisschoppen hun koninginnen stuk op het Leuvense schaakbord.

Een vooraanstaand wetenschapper wordt de feitelijke rector van Leuven Nederlands een gematigd en stuurman. Piet de Somer zal tot 1968 het woord overheveling niet in de mond nemen.

28: 24 Nieuw Piet de Somer

Het bestaan van een Vlaamse universiteit de Leuven blijft op het politieke vlak spanningen verwekken in de serene atmosfeer. Zo noodzakelijk voor de universitaire activiteit vertroebelen. Zowel Leuven nederlands als Leuven franse lijden onder het fiet dat Leuven en kristallisatiepunt werd van de taal strijd en ons land. Uitingen van intolerantie enerzijds en gekwetste fierheid anderzijds mogen nochtans en en in de verf midden niet blijven door regen.

29:03 Frans

Ik denk dat De Somer bereid was om nog lange tijd samen te werken met een UCL die zich deels in Leuven en deels in Wallonië bevond. Hij wou dat de KUL de grootste Vlaamse univerisiteit voor het Vlaamse volk was. De UCL hoefde daarom niet kleiner te zijn of uit Leuven weg te gaan. Daar ging het De Somer niet om.

29:31 Nieuw Franse

Voor die hele geschiedenis was Piet De Somer een vriend. Hij at in de Majestic als zijn vrouw er niet was, en ik heb vaak bij hem thuis gegeten.

29:43 Nieuw

Maar vriendschappen goede bedoelingen en gezond verstand jij de in een mum van tijd schipbreuk op passies en radicalisme.

De franstalig hebben het meisje schoon de [???]. Voor de radicale onder hen is dat het symbool dat de url in Leuven Blijft. De affaire van de CD's maakt van de goede vrienden De Somer en Massaux bittere vijanden.

30:06 Nieuw

De Somer zei tegen me: Je liegt. Ik weet niet meer waarover. En ik zei: Nee, Piet. Dat neem je terug. Maar hij wou niet. En Cool, van de christlijke vakbond, heeft toen gezegd: De Somer, neem dat terug. En hij heeft het teruggenomen. En bij het buitengaan zei hij: Kom bij ons eten. Ik zei: Nee, Piet, het spijt me. Dat moet je begrijpen. Het is voorbij. Piet De Somer werkte in een medisch lab in Rixensart. Veel Franstalige artsen zeiden: We schrijven onze zieken niets meer voor wat uit Rixensart komt. De Somer vroeg me: Wat is dat nu? Ik zei: Je hebt zelf gezocht.

31:02 Nieuw

Niet alleen de persoonlijke relaties verzuren nu totaal. In januari 1968 breekt de tweede grote revolte van de vlaamse studenten los. Al de eerste dag worden meubels en documenten van het rectoraat verbrand op de oude markt. Rector De Somer probeert zijn studenten te kalmeren.

31:32 Nieuw

Ook het optreden van de openbare overheden en van politie en rijkswacht wat nogal scherpen die jaren

studenten geweest is' kan zich dat wel en ja ik heb zelf ook meegemaakt dat ben zo verenigingen van blaas professoren toch nog wel wat haar tanden ge geen omringen nog vragen stellen.

32:03 Nieuw

Voor het eerst gebuiken vlaamse studenten ook geweld tegen franstalige. Een nieuw feit dat het conflict alleen maar verscherpt.

32:12 Nieuw franse

We zijn al verscheidene keren aangevallen door flaminganten.

Ze hebben een molotovcocktail gegooid. Nu zitten er planken boven de deur. Daar zat een ruit die ze ingeslagen hebben. Een bewakingsgroep had iets gehoord en heeft een molotovcocktail en de hal gevonden.

De Vlamingen zijn uit op een ernstig incident dat hen een martelaar zal opleveren. Een student die bij rellen omkomt. Een nieuw Christus.

32:49 Goossens

Ieder democratische manifestatie gedemocratiseerd test is onmogelijk geworden hier in leuke down als ik altijd ogenblijk feite gewoon die het moreel bijna niet meer beantwoorden om nog op straat te komen. En dan zijn we moeten wij naar andere middelen overschakelen. Hele van de bib moteert u.

33:16 Franse

Waar Goossens op uit was, iemand zei het onlangs nog, was niet... de Franstaligen aan de deur zetten. Hij wou de boel laten springen. Democratiseren, gedaan met het klerikalisme... Alle slogan van '68. Ze gingen trouwens ook naar Parijs. En ze hebben me verteld dat bij betogingen Groossens op de stoep stond toe te kijken.

33:50 Nieuw

Masseaux kwam zijn huis niet meer uit het werd belegerd door vlaamse studenten.

33:57 Franse

Ze zijn heel vaak gekomen. Een keer of dertig. En dan ben ik nog mild. En op een dag kwam ik uit m'n slaap-kamer, die aan de achterkant lag, en in de fauteuil waar ik regelmatig in ging zitten, lag een straatsteen. Als ik erin had gezeten, zaten we hier nu niet te praten. Ze hebben meer dan eens geprobeerd om minnen te komen, maar dat is niet gelukt. Op de duur had ik er genoeg van. Ik zei tegen De Somer: Het zijn niet Franstaligen die mijn ruiten inslaan. Ik laat ze dus vervangen op kosten van de Vlaamse afdeling en ik kijk niet naar een frank meer of minder.

34:43 Nieuw

Het is vreemd genoeg de bisschop van brugge Monseigneur de Smet die begin februari 68 zorgt voor de ontknoping van de slag om Leuven. Hij is een

brabander die het vlaamse karakter van Vlaams-Brabant verdedigt en zich erg verbonden voelt met het vlaamse volk op een verdadering in kortrijk noemt de bisschop van brugge het man dement een schromelijke vergissing hij laat verstaan dat de vlaamse bisschoppen de polsslag van het vlaamse volk niet voelen. De verklaring slaat in een bom ook het Belgische episcopaat is verdeeld tussen walen en Vlamingen

Nieuw 35:19

Ja ook een heeft dago dus ik roep is ook zeggen hebben dus. Aangeleund met hun eigen volks gemeenschap en dat is dan het neem dan op politiek terrein moet uitgevochten wandelen.

Nieuw Franse 35:30

Hij heeft zijn woord niet gehouden. Ik vind dat je het gegeven woord moet houden. En de zaken hebben een verkeerde wending genomen. De Vlaamse bisschoppen hebben zich achter hem moeten scharen, en... zo is het gelopen. En ik blijf het daar moeilijk mee hebben. Ze zeggen: je kunt niet vergeven. Maar ik vergeef de bisschop van Brugge elke dag. Maar vergeten doe ik niet. Als ik vergeet kan ik niet meer vergeven.

Nieuw

De overheveling is nu een feit. De Vlaamse cv peer verroken houdt nog een interpellatie in de kamer over de hele kwestie. Mede als gevolg daarvan foto regering van de boymans.

Franse

De regering antwoordt niet op de interpellaties? Het was niet de bedoeling dat dat vandaag zou gebeuren. Pas op, u gaat vallen. Straks valt u nog en niet ik. Dat zou even onaangenaam zijn.

Nieuw

De nieuw preier ga stond eyskens zwijgt in zijn regeringsverklaring over de overheveling. In juni 1968 nemen de bisschoppen en uw politieke raadgevers zelf het definitieve besluit in het gebouw van de bank commissie in Brussel.

Franse 36:52

Ik heb nog altijd heimwee naar Leuven. Ik heb er lang gewoond.

Sterke heimwee?

Ja. En ik keer er nog graag terug. De herinnering aan het huis dat ik er voor m'n kinderen heb gebouwd. Aan de rand van het bos van Heverlee. Vijf kilometer van het stadhuis van Leuven. Drie kilometer van het begijnhof. Dat mis ik.

De universiteit van Leuven / Louvain had universiteiten in Wallonië kunnen oprichten. Dat zou een duidelijke overgangsfase zijn geweest. Ik begrijp het idee van een splitsing van elke instelling die bruggen legt tussen de twee gemeenschappen, maar dat leidt tot separatisme.

Nieuw 37:47

Die splitsing van Leuven is voor velen psychologisch te vroeg gekomen en die stroom adviserend geweest wat ik begrijpen maar als zij toch wat visie hadden naar een verdere toekomst en het universitaire gebeuren naspeuren moesten zij weten dat dit niet houdbaar was dus een universiteit een hele universiteit van onder tot boven in en kom je op tijd met een andere taal niet alleen een andere taal ook een andere cultuur en ander soort studenten van andere afkomst en van andere milieus en ander soort proffessoren assistenten zouden moeten beseffen dat dat ook voor hen op termijn niet gunstig was maar het kwam misschien wat te vroeg en daardoor traumatiseren in het gense gebeuren maar achteraf gezien is het voor ons een goede zaken wees vooral ook voor hen een goede zaak geweest want door het feit dat het te vroeg kwam psychologisch voor en geven zij dit politiek voor de erbij gehaald dat zien de late zestiger jaren zeer ruime politiek gefundeerde financiële compensatie daarvoor gekregen hebben die ze enkele jaren later na de oliecrisis van drie een zeer absolute met zouden gekregen

32 miljard andere gekregen

Nieuw 38:56

Als we bij elkaar gebleven waren, met het aantal onderzoekers dat we hadden, als de miljarden die de verhuizing gekost heeft naar de universiteit waren gegaan, waren we de grootste katholieke universiteit ter wereld geweest.

Nieuw 39:15

Voor de inhuldiging van de u zou doen in uw can Leuven laar me zo een nieuw rector halen staf maken met een verrassende inscriptie.

Franse 39:24

Tegen wil en dank, invita, sed invicta, maar, niet verslagen, heeft de Universit  Catholique de Louvain, na lange tijd te zijn getergd, en ten slotte uit haar zetel te zijn verdreven, daarbij weinig sociabele mensen achterlatend... Insociabilem. Dat is slecht Latijn, er stond eerst iets anders. Zich met vreugde teruggetrokken op Romaanse grond. Ik heb een woord moeten terugnemen dat mensen die niet goed Latijn kennen zal kwetsen. Ik had in de plaats van insociabilem barbaram gentem gezet. Dat is niet barbaren, maar vreemden.